

Budskap och frågor och svar om de nya djurskyddsreglerna för hundar och katter som börjar gälla 15 juni 2020.

Namn på den nya författningen

Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2020:8) om hållande av hundar och katter. (Saknr L102 – Utkom från trycket den 15 maj 2020).

Nuläge

I närmare en femtedel av hushållen finns minst en katt och ungefär 15 procent av hushållen har en hund. Det finns drygt 2 miljoner hundar och katter i Sverige. En stor del av svenska folket är berörda av de nya djurskyddsreglerna.

Målet med de nya reglerna är att:

- Stärka djurskyddet för hundar och katter.
- Särskilt höja kattens status i föreskrifterna.
- Anpassa reglerna till ny kunskap och den nya djurskyddslagen.
- Tydliggöra hundar och katters grundläggande behov.
- Tydliggöra djurhållarens ansvar och krav på kompetens.
- Underlätta för djurhållaren att följa reglerna och hantera sina djur i vardagen.

Huvudbudskap

- **De nya reglerna har uppdaterats efter aktuell forskning och den nya djurskyddslagen**
Underlag från det vetenskapliga rådet för djurskydd vid Sveriges lantbruksuniversitet har varit ett viktigt stöd.
- **Reglerna förstärker och förtydligar den positiva djurvälståndet.**
Reglerna beskriver tydligare vilka behov hunden och katten har och vilka funktioner och mål som ska uppnås för att ge djuren en god välfärd.
- **Reglerna förtydligar djurhållarens ansvar och vilka krav på kompetens som krävs för att hålla hundar och katter.**
- **Reglerna förtydligar vilka krav på kompetens samt tillgång till personal som behövs för att bedriva en hundhållning eller katthållning som kräver tillstånd enligt djurskyddslagen.**

- **Det är viktigt att djurskyddet för katter stärks.**
De nya reglerna kommer att tydliggöra kattens grundläggande behov, som enskilda djur eller i grupp, kattägarens ansvar och behovet att begränsa katters oplanerade reproduktioner.
- **De nya reglerna ska underlätta för djurägare att göra rätt.**
Tydliga regler hjälper djurhållaren att hantera sina djur i vardagliga situationer. För att öka flexibiliteten, och göra det möjligt för djurhållaren att leva upp till målet med reglerna på flera olika sätt, har vi lagt fokus på fler funktions- och målinriktade regler.
En mer utförlig beskrivning av de viktigaste tillsyns- och skötselåtgärder som ska ges hundar och katter är också avsedda att hjälpa djurägaren att hantera sina djur på bra sätt.
- **Ett viktigt syfte med de nya reglerna är att undvika onödiga dubbla bedömningar och minska den administrativa bördan.**
Veterinärer ska ha rätt att bedöma om hundar och katter får hållas och skötas på annat sätt än vad som anges i föreskrifterna - om det finns medicinska skäl för det. Företag inom Trim-Hundsalong branschen behöver inte längre söka dispens för att bedriva verksamheten.
- **En veterinär kan bedöma att en hund eller katt kan hållas på annat sätt, om det finns veterinärmedicinska skäl.**
- **De nya reglerna innebär viss flexibilitet för djurhållaren, till exempel:**
 - Möjlighet att bedöma avvikelser från föreskrivna mått
 - Hundar och katter kan tillfälligt hållas bundna eller i mindre utrymmen, inomhus eller utomhus:
 - för skötsel (trim, bad, kloklippning, vård, behandling av sår, av säkerhetsskäl).
 - Dispens hund- och kattsalong slopas
 - vid resor, "gå och handla" (dispens för tillfällig hållning vid vistelse i områden där djur inte kan vistas slopas)
 - vid andra aktiviteter ägnade åt djurens sysselsättning, inläring eller utbildning.

Avgränsningar

- De nya föreskrifterna gäller inte försöksdjur.
- De nya föreskrifterna gäller inte hundar som används av Försvarmakten, Tullverket och Polismyndigheten vid insatser samt insatsliknande övning och utbildning. Även andra hundar som används på uppdrag av dessa myndigheter undantas vid insatser, till exempel vid eftersök av trafikskadat vilt och fjällräddning.
- Några bestämmelser i de nya föreskrifter är undantagna för djur som behandlas på djurkliniker och djursjukhus. Krav på rutinmässig utfodring och rastning är exempel på regler som inte kan tillämpas för djur som står under vård.

Nya regler för katter

Vad är den största skillnaden mot tidigare regler?

Djurskyddet för katter stärks genom att deras behov tydliggörs i lagstiftningen. Det ansvar som kattägaren har för att tillgodose dessa krav och behovet att begränsa katters oplanerade reproduktioner har blivit tydligare.

Reglerna är också tydligare när det gäller djurhållarens ansvar och kompetens, det krävs kunskap för att hålla en katt. Kompetenskrav för verksamheter som behöver tillstånd är nu heltäckande och ett nytt krav på att dessa verksamheter ska bedrivas med tillräcklig personal har införts.

Vad måste jag som kattägare tänka på?

Gå igenom de nya reglerna som sammanfattar kattens grundläggande behov. För att hålla en katt ska du i första hand kunna uppfylla dess behov av social kontakt, utforma en djurmiljö där katten kan klättra och klösa med sina klor, vila där den kan hålla värme eller svalka sig, gömma sig och hitta upphöjda liggplatser som kommer att vara väl använda. Du ska även kunna ge katten mental stimulans och möjlighet att tillgodose sitt födosöks- och jaktbeteende.

Om du håller två eller fler katter ska du berika djurmiljön och anpassa den så att katter i grupp ska kunna trivas med varandra. Exempelen som ges i allmänna råd i den nya föreskriften hjälper dig att göra rätt.

Det finns många hemlösa katter, löser de nya reglerna problemet mer hemlösa katter?

De nya reglerna stärker kattens välfärd genom att tydliggöra dess behov, kattägarens ansvar och behovet att begränsa katters oplanerade reproduktioner. Ytterst är djurhållaren ansvarig för att djur inte ska överges och eller hållas utan tillsyn. Djurskyddslagen ställer tydliga krav på detta.

Hur ska de nya reglerna bidra till att kattens status höjs?

Reglerna ställer tuffare krav på djurhållarens ansvar att se till att djuren inte förökar sig oplanerat. Många katter är idag hemlösa i Sverige. Reglerna beskriver också tydligare vilka behov katten har och hur dessa ska tillgodoses. Krav på kompetens för tillståndspliktiga verksamheter som håller katter har utvidgats.

Hur ska de nya reglerna bidra till att djurägarens kompetens höjs?

Det kommer att vara viktigare att förstå och tillgodose kattens grundläggande behov, dvs de behov och beteenden som katten behöver utföra för att må bra. Tydliga krav på kompetens i de nya föreskrifterna är exempelvis att djurhållaren ska ge katten social kontakt anpassad efter kattens förutsättningar, utforma en djurmiljö där katten kan klättra och klösa med sina klor, vila där den kan hålla värme eller svalka sig, gömma sig och hitta upphöjda liggplatser som kommer att vara väl använda. Djurhållaren ska även ge katten mental stimulans och möjlighet att tillgodose sitt födosöks- och jaktbeteende.

Hur kommer de nya reglerna att underlätta för djurägare att göra rätt och hantera sina djur i vardagliga situationer?

I djurhållarens vardag ingår att ge djuret förutsättningar för att kunna bete sig naturligt. Våra regler avseende skötselrutiner beskriver till exempel hur vattning, utfodring, rengöring av skålar, kattlådor och förvaringsutrymmen ska gå till. Tillsyn av djuren ska ske varje dag och

där ingår att observera att djuret mår bra, att uppmärksamma avvikande beteenden hos katten samt att klor, tänder och pälsen är välskötta. De nya föreskrifterna tar upp samtliga dessa moment och förklarar vikten och målsättning med dessa åtgärder. Vi har även skrivits in några allmänna råd som guidar djurhållaren och hjälper honom eller henne att förstå kattens behov i olika situationer samt belyser lämpliga rutiner som bör tillämpas. Vi inför en ny bestämmelse som innebär att djurhållaren i samråd med sin veterinär kan hålla katten på annat sätt om det finns veterinärmedicinska skäl. Veterinärens bedömning kommer då att räcka för att du ska kunna hålla ditt djur på det sätt han eller hon hänvisar till. Du som djurhållare har ett ökat ansvar men det ska inte vara krångligare att hålla djur.

De nya reglerna innebär att kattungar kan skiljas från kattmamman tidigare än 12 veckor, innebär inte det ett försämrat djurskydd för katterna?

Nej det innebär inte ett sämre djurskydd för katterna. Jordbruksverket har tidigare bedömt att en djurhållare ibland kunde avvika enstaka dagar från de föreskrivna kraven på minst 12 veckor, men föreskrifterna gav ingen vägledning till djurhållare om vad som är viktigt att tänka på i dessa fall.

Kravet på minst 12 veckor är kvar i de nya föreskrifterna, det finns stöd i forskningen för att detta är en lämplig period där kattungarna behöver vara tillsammans med sin moder. Om behovet av viss avvikelse finns har vi noggrant förklarat i de nya föreskrifterna vilka förutsättningar som behöver vara uppfyllda för att säkra att kattungen kan vara redo för en separation från sin moder. Vid avvikelsen från den angivna minimitiden om 12 veckor inför ett nytt krav på att en veterinär gör en hälsobedömning av kattungen samt att djurhållaren har observerat att kattungen helt har övergått till fast föda och uppvisar med sitt beteende att den är redo att hållas självständigt. Ett allmänt råd ger detaljerad upplysning om hur djurhållaren kan göra en sådan bedömning.

Men djurskyddsorganisationerna är kritiska till att ni tar bort den tidigare tydliga undre gränsen, varför gör ni det?

Vi har lyssnat på djurskyddsorganisationernas kritik och återställt en tydlig gräns av minst 12 veckor i föreskrifterna. Djurskyddsorganisationerna har dock påpekat att vi inte bör tillåta någon avvikelse från denna minimiålder. Efter en ny remissomgång har förslaget mötts av en god acceptans av många remissinstanser.

Är det tillåtet att enbart ge sina katter veganfoder?

Katten är en striktare karnivor än hunden. Den är beroende av foder som innehåller viktiga komponenter, t.ex. taurin¹ som den inte själv kan producera i kroppen, och som normalt endast finns i animaliskt vävnad. Frågan är dock mer komplex. Taurin kan idag tillverkas syntetiskt och det är inte otänkbart att ett foder med en del vegetabiliska råvaror integreras med övriga livsviktiga syntetiska komponenter som djuret behöver: ett sådant foder skulle kunna marknadsföras som vegan. Vi saknar även tydliga domstolsavgörande som visar på att veganfoder inte kan tillåtas. Vi föredrar därför att inte använda detta begrepp, och har istället formulerat kravet på utfodring på ett annat sätt. Utfodringen ska enligt våra nya regler säkra en god hälsa, förebygga hälsostörningar och resultera i ett hälsosamt hull. Det är tryggare att noga beskriva hur katten ska utfodras för att må bra. Ett olämpligt kattfoder kan omöjligen uppfylla dessa förutsättningar.

¹ Taurin är ett derivat av aminosyran cystein som katten inte kan bilda i kroppen. Brist på taurin i kattfoder kan bland annat leda till att katten blir blind.

Exempel på nya regler:

- Djurhållaren ska ha kompetens och säkerställa att kattens grundläggande behov tillgodoses. Allmänna råd underlättar och stödjer tillämpningen
- Allmänna råd om punktstädning för att öka kattens trygghet miljön om den hålls i kattstall
- Tuffare krav på luftkvalitet inomhus, särskilt gränsvärdet för ammoniak har kraftigt sänkts vilket ger länsstyrelsernas djurskyddskontrollanter ett kraftigt instrument för att ingripa i vanvårdsfall
- Tydliga krav på att katter ska kunna hålla värme i koja eller andra liggplatser
- Bättre och mer omfattande reglering av kattens behov av avskildhet
- Bättre reglering av katter som hålls i par eller grupp, som är förankrat i vetenskap.
- Tydligare regler för miljöberikning för katter, med förklarande allmänna råd
- Utökade krav på brandskydd i kattstallar
- Tydligare krav på tillsyn och skötsel av katter, att vara uppmärksam på avvikande beteenden, skötsel av päls, klor och tänder.
- Katten erbjuds social kontakt normalt varje dag, individuella förutsättningar styr.
- Katten ska få möjlighet att klättra, klösa/vässa sina klor varje dag
- Katten ska få utlopp för sitt behov av vila tillgång till en bekväm plats för vila
- Katten har tillgång till gömslen och upphöjd plats
- Katten ges möjlighet att tillgodose sitt födosöks- och jaktbeteende (ett allmänt råd kompletteras med exempel och tips)
- Katten ges mental stimulans (allmänt råd med exempel och tips).

Nya regler för hundar

Vad är den största skillnaden mot tidigare regler?

Djurskyddet för hundar stärks genom att deras behov tydliggörs i lagstiftningen. Det ansvar som hundägare har för att tillgodose dessa krav har reglerats på ett tydligt sätt. Det blir också enklare för djurhållare att hålla hunden i vardagliga situationer, till exempel vid resor med hund.

Reglerna är också tydligare när det gäller djurhållarens ansvar och kompetens, det krävs kunskap för att hålla en hund. Kompetenskraven för verksamheter som behöver tillstånd är nu heltäckande och ett nytt krav på att dessa verksamheter ska bedrivas med tillräcklig personal har införts.

Vad måste jag som hundägare tänka på?

Gå igenom de nya reglerna som sammanfattar hundens grundläggande behov. För att hålla en hund ska du i första hand kunna uppfylla dess behov av social kontakt med människor

och rörelsebehov varje dag, du ska utforma en djurmiljö där hunden kan hålla värme eller svalka sig och får tillräcklig vila. Du ska även kunna ge hunden mental stimulans. Om du håller två eller fler hundar ska du berika djurmiljön och anpassa den så att hundar i grupp kan trivas med varandra. Exempelen i allmänna råd i föreskriften hjälper dig att göra rätt.

Hur ska de nya reglerna bidra till att djurägarens kompetens höjs?

Det kommer att vara viktigare att förstå och tillgodose hundens grundläggande behov, dvs de behov och beteenden som hunden behöver utföra för att må bra. Tydliga krav på kompetens i de nya föreskrifterna är exempelvis att djurhållaren ska ge hunden social kontakt anpassad efter dess förutsättningar, utforma en djurmiljö där hunden kan utforska sin omgivning, vila där den kan hålla värme eller svalka sig. Djurhållaren ska kunna ge hunden mental stimulans.

De nya reglerna förklarar även målsättningen med olika krav på resurser eller skötselåtgärder. Till exempel hur hundens miljö behöver berikas och att utfodringen ska förebygga hälsostörningar. De nya reglerna tar även upp viktiga tillsyns- och skötselåtgärder som är viktiga för att förebygga välfärdsproblem. Hundhållaren ska till exempel uppmärksamma avvikande beteenden hos hunden, klippa klor vid behov, sköta djurens päls och vara observant på hundens tandhälsa.

Hur kommer de här reglerna att underlätta för djurägare att göra rätt och hantera sina djur i vardagliga situationer?

I djurhållarens vardag ingår att ge djuret förutsättningar för att kunna bete sig naturligt, och regler avseende skötselrutiner beskriver till exempel hur vattning, utfodring, rengöring av skålar och förvaringsutrymmen ska gå till. Tillsyn av djuren ska ske varje dag och där ingår att observera att djuret mår bra, att uppmärksamma avvikande beteenden hos hunden samt att klor, tänder och pälsen är välskötta. De nya föreskrifterna tar upp samtliga dessa moment och förklarar vikten och målsättning med dessa åtgärder. Vi har även skrivit in några allmänna råd som guidar djurhållaren och hjälper honom eller henne att förstå hundens behov i olika situationer samt belyser lämpliga rutiner som bör tillämpas.

De nya regler kommer att underlätta för djurhållare som vill hålla en hund på bostadstomt, vilket oftast innebär större utomhusutrymme för hunden.

Vi inför en ny bestämmelse som innebär att djurhållaren i samråd med sin veterinär kan hålla hunden på annat sätt om det finns veterinärmedicinska skäl. Veterinärens bedömning kommer då att räcka för att du ska kunna hålla ditt djur på det sätt han eller hon hänvisar till. Du som djurhållare har ett ökat ansvar men det ska inte vara krångligare att hålla djur.

De nya regler kring tillfällig uppbindning av hundar eller tillfällig förvaring av hundar i mindre utrymmen vid exempelvis resor eller när djurhållaren behöver sköta sin hund underlättar i vardagen. Det innebär också att företag som utför diverse tjänster inom hundskötsel inte längre behöver söka dispens hos Jordbruksverket för att binda upp hundar och katter tillfälligt under arbetet när djuren trimmas, vid kloklippning eller vid bad.

De nya reglerna innebär att hundvalpar kan skiljas från tiken tidigare än åtta veckor, innebär inte det ett försämrat djurskydd för hundarna?

Nej det innebär inte ett sämre djurskydd för valparna. Jordbruksverket har tidigare bedömt att en djurhållare ibland kunde avvika enstaka dagar från de föreskrivna kraven på minst åtta veckor, men föreskrifterna gav ingen vägledning till djurhållare om vad som är viktigt att

tänka på i dessa fall.

Kravet på minst åtta veckor är kvar i de nya föreskrifterna, det finns stöd i forskningen för att detta är en lämplig period där valparna behöver vara tillsammans med sin moder.

Om behovet av viss avvikelse finns har vi noggrant förklarat i de nya föreskrifterna vilka förutsättningar som behöver vara uppfyllda för att säkra att valpen kan vara redo för en separation från sin moder. Vid avvikelsen från den angivna minimitiden om åtta veckor inför vi ett nytt krav på att en veterinär gör en hälsobedömning av valpen samt att djurhållaren har observerat att valpen helt har övergått till fast föda och uppvisar med sitt beteende att den är redo att hållas självständigt. Ett allmänt råd ger detaljerad upplysning om hur djurhållaren kan göra en sådan bedömning.

Men djurskyddsorganisationerna är kritiska till att ni tar bort den tidigare tydliga undre gränsen, varför gör ni det?

Vi har lyssnat på djurskyddsorganisationernas kritik och återställt en tydlig gräns av minst åtta veckor i föreskrifterna. Djurskyddsorganisationerna har dock påpekat att vi inte bör tillåta någon avvikelse från denna minimiålder. Efter en ny remissomgång har förslaget mötts av en god acceptans av många remissinstanser.

Exempel på nya regler

- Djurhållaren ska ha kompetens och säkerställa att hundens grundläggande behov tillgodoses. Allmänna råd underlättar och stödjer tillämpningen.
 - Hunden erbjuds social kontakt (med människor och/eller andra hundar) varje dag.
 - Hunden får utlopp för sitt *rörelsebehov varje dag, utifrån* individuella förutsättningar.
 - Mental stimulans: hunden får använda sin nos, jaga, leka, apportera varje dag (*detta kan nog variera mellan individer och raser*). Ett allmänt råd ger några exempel.
 - Hunden får tillräckligt med vila
 - Hunden kan hålla värme eller svalka sig under största delen av dygnet.
- Tuffare krav på luftkvalitet inomhus, särskilt gränsvärdet för ammoniak har kraftigt sänkts vilket ger djurskyddskontrollanter ett kraftigt instrument för att ingripa i vanvårdsfall.
- Det blir lättare att ordna större utomhusutrymmen för hundar
- Bättre och mer omfattande reglering av hundens behov av avskildhet
- Utökade krav på brandskydd i hundstallar
- Tydligare krav på tillsyn och skötsel av hundar, om att vara uppmärksam på avvikande beteenden hos hunden, skötsel av päls, klor och tänder.

Informationen är sammanställd av Jordbruksverket

Kontaktperson:

Alexandre Barchiesi

Alexandre.Barchiesi@Jordbruksverket.se